

Bjørn Fongaard – Galaxe

BJØRN FONGAARD: Galaxe (1966) · Sonata No. 1 for microinterval guitar (1971) · Sonata No. 2 for microinterval guitar (1975) · Improvisations (1968) · Sinfonia Microtonalis No. 1 (1968) · Reflections (1964) · Aphorisms (1967) · Inventions (1964) · 3 Concertinos for quartertone guitar and percussion (1964) · Reflections (1964) · Novations (1967) · BRIAN FERNEYHOUGH: Renvoi-Shards – for 1/4-tone guitar and 1/4-tone vibrafon (2008) · OLE-HENRIK MOE JR: KRAV (2007) – for electric guitar and percussion · ØYVIND TORVUND: Guitar in the Mud – for recorded skiffle bass, electric guitar and ring modulator (2014)

Anders Førisdal, electric and acoustic 1/4-tone guitars, voice · Eirik Raude, percussion · Håkon Stene, percussion

– Alle [verkene] benytter preparert elektrisk mikrointervallgitar, der de mest stemningsfulle er solostykkene, vakkert og delikat fremført av Anders Førisdal [...] [5 Guy Rickards/Klassisk Musikkmagasin]

Bjørn Fongaards helt spesielle univers fascinerer. Spesialutviklede spilleteknikker på el. gitar, kryptisk notasjonsmåte og bruk av kvarttoneskalaer. Dette resulterte i musikk som var – og er – langt forut for sin tid.

Gitaristen Anders Førisdal har fordypet seg i komponistens eksperimentelle spilleteknikker og kryptiske notasjon gjennom flere år. Nå gir han ut det som er den aller første tolkningen av Fongaards uvanlige partiturer, og henter på den måten musikken inn i utøvertradisjonen også. Brian Ferneyhough, Øyvind Torvund og Ole-Henrik Moe jr. bidrar med nyskrevne hommage-stykker.

Bjørn Fongaard

Fongaards tidlige produksjon vitner om en relativt tradisjonell orientering. Mot slutten av femtitallet sluttet han å komponere og viet seg til studier av den nyeste musikken. Han begynte å utforske mikro-tonalitet og bygget om en elektrisk gitar for å kunne prøve ut tonesystemer basert på kvarttoner, dvs. en inndeling av oktaven i 24 like intervaller. Fongaard skulle også snart bevege seg lenger ut i ukjent farvann, og ved hjelp av en liten fiolinbue, sugerør, svamper, plastikkplater og metallstenger utviklet han en rekke svært særegne spilleteknikker som gjorde det mulig å hente ut klanger av elgitaren som forvandlet gitaren til et elektrisk orkester.

Åpen interpretasjon

Enhver som ønsker å arbeide med Fongaards musikk for el-gitar står ovenfor en rekke utfordringer som har med spilleteknikker og notasjon å gjøre. Fongaard har selv beskrevet sine nye teknikker, men siden det ikke var noen som videreførte hans arbeid mangler vi en fortolkningstradisjon for denne musikken. Som utøver står man altså på bar bakke, både med tanke på hvordan notasjonen skal leses og hvordan musikken rent teknisk er ment å fungere på instrumentet. Det sistnevnte er en stor utfordring, da det ofte benyttes flere teknikker samtidig. Anders Førisdal, som også er kunstnerisk leder for ensemblet asamisimasa, har sammen med lydtekniker Cato Langnes ved Notam virkelig gått i dybden på hvilket musikalsk uttrykk som faktisk ligger gjemt i Fongaards partiturer.

Tre musikalske kommentarer

I forbindelse med innspillingen bestilte Anders Førisdal verk av tre komponister som har hatt en nær forbindelse med Fongaards produksjon. Brian Ferneyhoughs 'Renvoi-Shards' (2010) henviser til Fongaards tidlige mikro-tonale produksjon, Ole-Henrik Moes 'KRAV' (2007) har bånd til Fongaards klangerorienterte arbeid og Øyvind Torvunds 'I gjørma med gitar' (2014) er, i likhet med Fongaards orchestra microtonalis, et verk av en komponist som uten fordommer søker en personlig klangverden gjennom utforskning av instrumentalteknikker, selvkonstruerte instrumenter og teknologi.

Utgivelsesdato: 20.02.2015 | Katalognummer: ACD5068 | EAN: 7044581350683 | Priskategori: 2CDG | Sjanger: Contemporary Music, Electronic, Scandinavian, Chamber Music, Art Music, Nominated for Norwegian Grammy / Nominert til Spellemannprisen

"– Du hører én tone - og vet at denne musikken vil følge deg resten av livet. [Lars Mørch Finborund / Morgenbladet]"

"Omtale i Atlantis – NRK p13"

"– Alle [verkene] benytter preparert elektrisk mikrointervallgitar, der de mest stemningsfulle er solostykkene, vakkert og delikat fremført av Anders Førisdal [...] [5 Guy Rickards/Klassisk Musikkmagasin]"

